

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2006 r.

37253

RPO-529044-V-DZ/06

Pan Radosław Sikorski
Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od żołnierzy korzystających z zakwaterowania tymczasowego w internatach dotyczące zasad ponoszenia opłat z tego tytułu, określonych w ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2005r., Nr 41, poz.398 ze zm.). Skarżący wskazują na nieuzasadnione ich zdaniem zróżnicowanie sytuacji prawnej w omawianym zakresie - oparte o kryterium pozostawania w związku małżeńskim. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich zarzuty te wymagają rozważenia.

Stosownie do art. 51 ust. 1 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, zakwaterowanie tymczasowe w internacie lub kwaterze internatowej, bez członków rodziny, przysługuje:

- 1) żołnierzowi służby stałej;
- 2) żołnierzowi zawodowemu pełniącemu zawodową służbę wojskową na podstawie kontraktu na pełnienie służby terminowej;
- 3) żołnierzowi odbywającemu okresową służbę wojskową;
- 4) pracownikowi zatrudnionemu w jednostce organizacyjnej podległej lub nadzorowanej przez Ministra Obrony Narodowej zamieszkałemu w miejscowości innej niż miejscowość, w której jest zatrudniony i niebędącej miejscowością pobliską, pod warunkiem zabezpieczenia potrzeb żołnierzy, o których mowa w pkt 1-3.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 53 ust. 3 pkt 2 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP zakwaterowanie żołnierzy w internacie jest odpłatne. Opłatę za korzystanie z internatu wnosi się za zajmowaną powierzchnię użytkową, w wysokości określonej na podstawie sporządzonej kalkulacji kosztów utrzymania 1 m² powierzchni użytkowej, z uwzględnieniem procentu wykorzystania miejsc internatowych za rok ubiegły. W kosztach utrzymania 1 m² powierzchni użytkowej nie uwzględnia się kosztów dostaw energii cieplnej, elektrycznej, gazu, wody oraz odbioru nieczystości stałych i płynnych, które pokrywa się z dotacji budżetowej.

W myśl § 8 ust 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie zakwaterowania tymczasowego i odpłatności za to zakwaterowanie (Dz.U. z 2005r., Nr 4, poz.19 ze zm.) opłatę za korzystanie z miejsca w internacie przez żołnierza za dobę, z zastrzeżeniem art. 53 ust. 4 zdanie drugie oraz ust. 4a i 4c ustawy, ustala się:

1) w pokoju jednoosobowym - w wysokości średniego dziennego kosztu utrzymania 1 m² powierzchni użytkowej miejsca w danym internacie pomnożonego przez powierzchnię użytkową miejsca zajmowanego przez żołnierza;

2) w pokoju dwuosobowym lub wieloosobowym - w wysokości średniego dziennego kosztu utrzymania 1 m² powierzchni użytkowej miejsca w danym internacie pomnożonego przez powierzchnię użytkową przypadającą proporcjonalnie na miejsce zajmowane przez żołnierza.

W świetle postanowień kwestionowanego przez Skarżących art. 53 ust. 4a ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, z opłat za zakwaterowanie tymczasowe w internatach lub kwaterach internatowych są zwolnieni żołnierze, posiadający członków rodziny, o których mowa w art. 26 ust. 2 ustawy, tj. małżonka oraz wspólnie zamieszkałe dzieci (własne, przysposobione oraz przyjęte na wychowanie na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego, jak również dzieci małżonka) do czasu zawarcia związku małżeńskiego, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia dwudziestu pięciu lat życia, chyba że przed tym dniem stały się niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji i nie zawarły związku małżeńskiego. W takich przypadkach opłaty, które byliby obowiązani wносить ci żołnierze, pokrywane są z dotacji budżetowej (art. 53 ust. 4b).

Powyższe uregulowania prawne zostały wprowadzone do obrotu prawnego ustawą z dnia 21 stycznia 2005 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 33, poz.290) z mocą obowiązującą od dnia 11 marca 2005 r. Podobne zwolnienie z opłat za zakwaterowanie tymczasowe obowiązywało na mocy art. 53 ust. 1 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP do dnia 30 czerwca 2004 r.

Skarżący zakwaterowani tymczasowo w internatach, którzy nie posiadają członków rodziny wymienionych w art. 26 ust. 2 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych

RP i tym samym nie mogą korzystać ze zwolnienia od opłat, o którym mowa w art. 53 ust. 4a tej ustawy, wskazują, iż wprowadzony przez ustawodawcę w tym przepisie warunek wymagany do zwolnienia od tych opłat, jest dla nich krzywdzący i nieuzasadniony. Podkreślają oni, że art. 53 ust. 4a ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP uzależnia zwolnienie od opłaty tylko od faktu posiadania przez żołnierza małżonka, a zatem warunek ten ma charakter wyłącznie formalny. W świetle tego przepisu nie mają bowiem znaczenia jakiegokolwiek dodatkowe okoliczności, jak na przykład fakt, czy małżonek ten faktycznie pozostaje na utrzymaniu żołnierza zakwaterowanego tymczasowo w internacie, bądź też czy faktycznie zamieszkuje on w kwaterze przydzielonej żołnierzowi. Ponadto, jak wynika z treści nadsyłanych skarg, często również zdarza się sytuacja, gdy żołnierz zakwaterowany w internacie ma na swoim utrzymaniu osobę, z którą pozostaje w związku nieformalnym, jednak w świetle postanowień art. 53 ust. 4a ustawy z omawianego zwolnienia nie może korzystać.

Tymczasem koszty utrzymania żołnierza zakwaterowanego czasowo w internacie, z uwagi na przyjęty sposób ustalania ich wysokości, są podobne bez względu na to, czy żołnierz ten posiada członków rodziny wymienionych w art. 26 ust. 2 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP. Ponadto żołnierze zakwaterowani w internacie, jeśli posiadają kwaterę (lokal mieszkalny) w miejscu stałego zamieszkania, obowiązani są uiszczać opłaty za używanie lokalu oraz opłaty pośrednie, bez względu na to, czy posiadają wyżej wskazanych członków rodziny.

Z uwagi na fakt, iż przedstawione wyżej zróżnicowanie sytuacji prawnej omawianej grupy żołnierzy może budzić wątpliwości co do zgodności z wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP zasadą równości obywateli wobec prawa, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) przekazuję Panu Ministrowi powyższe uwagi z prośbą o nadesłanie informacji o przyczynach wprowadzenia takiego zróżnicowania.

Łączę wyrazy szacunku

/-/